

51. évfolyam, 3. szám
2022. III. negyedév

Zalaerdő

A ZALAERDŐ ZRT. DOLGOZÓINAK LAPJA

Elindult a szezon

SZEPTEMBER: SZARVASBŐGÉS

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

10

HOBBI
Kilométerek
bűvöletében

12

HÓDKÁROK
Lépéseket
sürgetnek
a szakemberek

14

PARTNEREINK
Öreglaki Vad-
feldolgozó Kft.

A Zalaerdő Zrt. vadgazdálkodási ágazatának legfontosabb időszaka a szeptember, mert e hónapban keletkezik a bérvadászati bevétel jelentős hányada. Hivatásos vadász kollégáink egész éves munkájának meghatározó része irányul a szeptemberi élményű vadászat feltételeinek megteremtésére. Számos feladat, mint a vadászati és vadgazdálkodási berendezések létesítése, fenntartása, a vadföldek és vadlegelők szakszerű kezelése szükséges ahhoz, hogy az erdőgazdasági vadászterületekre érkező vendégvadászok vágyai beteljesedjenek.

Az ágazatban dolgozó szakemberek esztendőről esztendőre augusztus hónap végén találkoznak, nem volt ez másképp idén sem. Az erdőgazdaság nagykanizsai irodaépületének tanácstermében, augusztus 25-én Rosta Gyula vezérigazgató köszöntötte a szakmai rendezvény résztvevőit, és összefoglalta az ágazatban jelentkező aktuális változásokat, nehézségeket és problémákat.

A szakmai rendezvény első előadója Kreiner Roland vezérigazgató-helyettes, termelési igazgató volt, aki az üzemi vadászterületek erdeivadkár-helyzetét értékelte, és tájékoztatást nyújtott az erdősítések műszaki átvételeinek tapasztalatairól. Felhívta a figyelmet az erdei vadkárelhárító kerítések megfelelő műszaki állapotának fenntartására és a feladatukat betöltött stabil kerítések szakszerű, újrahasznosítást minél nagyobb mértékben lehetővé tevő lebontására. Tájékoztatta a rendezvény résztvevőit, hogy a tájegységi fővadászok az Agrárminisztérium megbízásából a tavalyi év után idén is ellenőrzik a meglévő

TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS, FELADATOK

Szakmai találkozó

FOTÓ: KREINER, ROLAND

vadkárelhárító kerítéseink, továbbá a tervezett bontásaink egy részét.

Páll Tamás vadászati felügyelő beszámolt a nagyvadteríték alakulásáról, továbbá elemezte az ágazat ideai bevételeinek alakulását és költségfelhasználását. A szakember részletesen ismertette a vadászati árjegyzék módosításait, a vadfeldolgozó felvásárlási árainak változásait, valamint a lőtt vad apró cikk értékesítését is. A rendezvény résztvevői a lődíjak és utánkeresési díjak változásairól hallottak ismertetőt. Az

erdőgazdaság huszonegyedik trófeaszemléje október 14-én 14 órakor lesz Szentpéterföldén.

Ernszt Tamás vadászati és halászati előadó a vadászati jogszabályok változásairól és az afrikai sertéspestis (ASP) magyarországi terjedéséről, a hatályos állategészségügyi intézkedésekről, előírásokról, valamint ennek megvalósítására irányuló vadgazdálkodói feladatoktól tartott tájékoztatót. Beszámolt a hivatásos vadászok megyei versenyéről is, amelyet Nierer Vendel kollégánk, a Lenti Erdészet fiatal hivatásos vadásza nyert meg, így ő képviselte megyénket a július végi országos, Somogy megyei versenyen, ahol az erős középmezőnyben végzett. Az előadó tájékoztatta a megjelenteket a tavaly őszi sikeres vadgazdálkodási pályázatok eredményeiről, és felhívta a figyelmet az éves tervekben szereplő szőrmés ragadozók elejtésére. A rendezvény résztvevői a vad-disznóbefogások és -elejtések aktuális helyzetéről, valamint a vaddisznóskertek feltöltéséről is kaptak tájékoztatást. Az előadó ismételt felhívta a figyelmet arra, hogy a jövőben is kizárólag a biztosan nem használható vaddisznókat semmisítsék meg.

Boldizsár Tibor, a Zalaerdő Zrt. mezőgazdálkodási előadója a területalapú és az agrár környezetgazdálkodási támogatásokról tartott tájékoztatót. Előadásában kitért a gazdálkodási napló kötelező vezetésére, a 2022. évi takarmány szükségletek biztosítására és a jövő évi vetéstervezés elkészítésére, különös tekintettel a vetésforgó alkalmazására. Erdőgazdaságunk célja, hogy a takarmányigényünk minél nagyobb részét saját termelés révén biztosítsuk.

Az értekező végén Rosta Gyula vezérigazgató értékelte a vadászati ágazat teljesítményét, ismertette az elmúlt két év kifizetett vadkártérítéseit. Vadászkerületenkénti kimutatásban szemléltette az üzemeltetett villanypásztor-rendszereket, a bérvadászati és egyéni vadászati adatokat, a vaddisznóbefogások eredményeit, valamint a tavalyi vadkártérítéseket. Erdészetenkénti bontásban értékelte az ágazat árbevételét, ráfordítását, továbbá mezőgazdálkodási és vadföldművelési költségét. A vezérigazgató felhívta a figyelmet a nagyvállalomány szakmai szempontok szerinti hasznosítására, a válogató vadászat, a selejtezési feladatok elvégzésére.

A szakmai rendezvény Zsigárdon, a társaság fácántelepén folytatódott, ahol Ernszt Tamás részletesen ismertette az erdőgazdaság 2018 óta végzett zárttéri apróvadnevelését és annak tapasztalatait.

Vadászati Osztály

TISZTELETDIPLOMÁSOKAT KÖSZÖNTÜNK

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának 2022/2023. évi ünnepélyes tanévnyitójának keretében, ez év szeptember 6-án, Sopronban,

DR. PÁLL MIKLÓS vasokleveles erdőmérnöknek, jogelődünk, a volt Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság erdőművelési osztályvezető főmérnökének, a zalai erdészársadalom doyenjének, az országosan is elismert és jegyzett szakembernek, oklevele megszerzésének 70. évfordulója alkalmából RUBINOKLEVÉL tiszteletdíplomát,

CSER LAJOS aranyokleveles erdőmérnöknek, a volt Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság kereskedelmi és fafeldolgozási, majd belkereskedelmi

osztályvezető főmérnökének, oklevele megszerzésének 60. évfordulója alkalmából posztumusz GYÉMÁNTOKLEVÉL tiszteletdíplomát, valamint

HORVÁTH FERENC okleveles erdőmérnöknek, a volt Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Zalabaksai Erdészete vezetőjének, 1993-tól a Zalaerdő Rt., majd Zrt. vezérigazgató-helyettesének, oklevele megszerzésének 50. évfordulója alkalmából ARANYOKLEVÉL tiszteletdíplomát adományoztak.

Szerkesztőségünk a kitüntetett kollégáknak gratulál, és megkülönböztetett tiszteletét fejezi ki.

Dr. Baráth László

In memoriam Tkálecz Károly

(1955–2022)

Július elején kaptuk a szomorú hírt: elhunyt Tkálecz Károly, a Bánokszentgyörgyi Erdészet nyugalmazott kerületvezető erdésze.

Karcsi egész életét ugyanabban a faluban, Petriventén élte le, és összes munkásévét ugyanannál a vállalatnál töltötte el.

Tkálecz Károly 1955-ben született. Édesapja villanyszerelőként dolgozott, ő három idősebb lánytestvér mellett nőtt fel, akik szeretettel vigyáztak kisöccsükre. Ugyan családjában nem volt erdész, de kisgyermek kora óta vonzódott az erdőhöz. Általános iskolai tanulmányai után Barcsón (Középrigócon) szerzett erdőművelő és fakitermelő szakmunkás-bizonyítványt 1972-ben.

Tíz éven keresztül favágóként nehéz fizikai munkát végzett, és közben tanulta ki az erdész hivatást a soproni Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában, itt kapta meg erdésztechnikusi képesítését. A bizonyítvány birtokában

1983-ban beosztott erdészként kezdett dolgozni, egy év múlva megkapta kerületvezetői kinevezését Rigyác erdészkerületben, és nyugdíjazásáig itt dolgozott. Ugyan átszervezések folytán e kerület a Nagykanizsai Erdészettől átkerült a Bánokszentgyörgyi Erdészethez, de az erdő és a munka helyben maradt Karcsival együtt.

Munkáját mindvégig nagy megbízhatósággal és pontossággal jellemezte. Teljes körűen ellenőrizte a nála folyó tevékenységeket, amelyek akadtak bőven: nagy területű tarvágások után mesterséges erdősítések, akácos szerkezetátalakítások lucosokká, majd ezek újbóli átalakításai tölgyesekké. Közben az újabb generációk betanítását végezte úgy, hogy erdészeink máig tisztelettel emlegetik.

2019-ben vonult nyugdíjba, sajnos a pihenést nagyon kevés ideig élvezhette.

Nyugodj békében, Karcsi, a rigyáci erdők örökké őrizni fogják emlékedet!

Zala megyei vadásznapi

FOTÓ: SÓS ESZTER

Feiszt Ottó
a Zalai Vadászatért Életműdíjjal.

Harminchárom évvel ezelőtt indult útjára a zalai vadászok azóta hagyományá vált rendezvénye, amelyet az OMVK Zala Megyei Területi Szervezete és a Vadászszövetség rendezett a Sohollári-völgyben augusztus utolsó vasárnapján. Idén először tartotta a Hubertus-szentmisét dr. Udvardy György excellenciás és főtisztelendő veszprémi érsek atya. Vadászkamara Ezüstérme kitüntetést vehetett át Kozma József, a ligetfalvi Zalavölgyi Vadásztársaság hivatásos vadásza, Vadászkamara Aranyérme kitüntetést kapott Keresztes János, az Országos Magyar Vadászkamara Hagyományos Vadászati Módot Szakbizottságának tagja, az Országos Agarász Egyesület idén leköszönt elnöke. Az OMVK Zala Megyei Területi Szervezete, a Zala Megyei Vadászszövetség és a Zalai Gímszarvasért Alapítvány 2020-ban alapított „Zalai Vadászatért Életműdíj” kitüntetését Feiszt Ottó, a Zalaerdő Zrt. korábbi vezérigazgatója, a Magyar Országos Vadászkamara korábbi elnöke vehette át. A hagyományokhoz híven zajlott az új vadászok avatása, illetve a Hét Vezér Emlékhely és a Zalai Vadászok Emlékfájának ünnepélyes korszerűsítése.

Miniszteri elismerés

Dr. Nagy István agrárminiszter az államilapítás ünnepének alkalmából Életfa emléklapok bronz fokozata elismerést adományozott Bodor György, a Zalaerdő Zrt. nyugalmazott erdőgazdálkodási osztályvezetője részére, a korszerű erdészeti csemete- és dísnövénytermesztés feltételeinek megteremtéséért, valamint új növényvédelmi, erdőápolási technológiák kidolgozásáért.

A beosztottak problémáival a vezetőnek is szembesülni kell

Felmenői között számos szakmabelit találunk, gyermekkorában pedig nem csak szülei, hanem a szomszédságukban lakó erdészeti dolgozók is óriási hatást gyakoroltak rá. Dr. Páll Miklós ez év januárjának elején vonult nyugállományba az Ellenőrzési Osztály éléről, újságunk szerkesztőbizottságában azonban még aktívan tevékenykedik. Ő jegyzi a MÚLTIDÉZŐ rovatot, amelyről később még ejtünk pár szót.

„Nem sokkal a forradalom kitörése előtt születtem Nagykanizsán, 1956. augusztus 20-án. Szüleim a Zalaerdő jogelődjénél, a Dél-Zalai Állami Erdőgazdaságnál dolgoztak. A Kassa utcában éltünk, egy hat házból álló erdészeti közösségben. Itt lakott például a közvetlen szomszédunkban az erdőgazdaság akkori igazgatója, Németh László is. Nyilván a szüleim és a közösség is hatást gyakoroltak rám, így nem csoda, hogy a Landler Jenő Gimnáziumból (a mostani Batthyány Lajos Gimnázium jogelődje – a Szerk.) a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karára jelentkeztem, ahol 1975-ben kezdtem meg tanulmányaimat.”

Az egyetemi éveket megelőzően Miklós Szegeden teljesítette a tizenegy hónapos kötelező sorkatonai szolgálatot.

„Sopronban 1980-ban végeztem, de nem szerettem volna Zalaába jönni, mivel úgy gondoltam, nem szerencsés, ha az ember a szüleivel egy helyen dolgozik. Az akkori Balaton-felvidéki Erdőgazdaságnál kaptam állást, először Bakonybélben voltam gyakornok, majd néhány hónapig már műszaki vezető az Ugodi Erdészetnél. Ezután, 1981 nyaráról kezdtem el erdőművelési műszaki vezetőként dolgozni Balatonfüreden. Miután 1987-ben megörököltem a nagyszüleim lakását, ezt, amelyben ma is élünk a feleségemmel, Jutkával, így a közelben kellett állást keresnem. Továbbra is fenntartottam azt a nézetemet, hogy nem egészséges a szülőnek és a gyermeknek egy helyen dolgozni, így kerültem az erdészeti hatósághoz erdőfelügyelői munkakörbe.”

Az unokákkal.

Miklós szerkeszti újságunkban a MÚLTIDÉZŐ rovatot, amelynek hátterére mindeddig nem derült fény. Most elmondta, hogy szüleitől, nagyszüleitől és egyéb forrásokból is kerültek hozzá különböző, letűnt korok iratai, amelyekből bemutatott már néhányat itt a Zalaerdő újság hasábjain, és amelyeket – szándéka szerint – szeretne feldolgozni. Apai nagyapja vitéz Páll Miklós a Esterházy Hercegi Hitbizomány erdőgondnokaként dolgozott Szentpéterföldén, majd Bánokszentgyörgyön. Az erdőgondnokságok háború előtti irataiból is őriz számos példányt. Apai nagyanyjától – akinek édesapja és nagyapja is a selmecbányai akadémián tanítottak – többek között például szerelmeslevelek és egy mives táncrend maradt fenn. A nagymama egyébként abba az evangélikus líceumba járt, ahova egykor Petőfi Sándor is. Érdekesség még az is, hogy akkoriban nagy szó volt nőként érettségit tenni!

A Zalaerdővel ettől függetlenül is kapcsolatba került, rálátott az erdőgazdaság tevékenységeire, megismerte az itt dolgozókat, hiszen az erdőgazdaság egységeit ellenőrizte. Kezdetben a Nagykanizsai Erdészetet, majd 1990-től 25 évig a Bánokszentgyörgyi Erdészetet is. A felügyelősen a közel 30 év alatt dolgozott erdőfelügyelőként, igazgatóként, igazgatóhelyettesként, osztályvezetőként és a végén ismét erdőfelügyelőként.

„Amikor kineveztek igazgatónak, én továbbra is folytattam a felügyeleti munkát, mert úgy gondoltam, egy jó vezetőnek meg kell tapasztalnia azokat a problémákat, amelyekkel a beosztottai szembesülnek. Így az ott töltött idő részben mindvégig ugyanazt a munkát végeztem, míg 2015-ben az erdészeti hatóság folyamatos átszervezése miatt önként távoztam.”

A Zalaerdő Zrt. Ellenőrzési Osztályán szakfelügyelőként 2015-ben állt munkába. Az egyes erdészeti szakmai tevékenységét, az erdőművelést, a fahasználatot a helyszínen ellenőrizte. A műszaki vezetőkkel közösen keresték fel az éppen aktuális munkaterületeket. Majd 2016-tól – Horváth Imre nyugdíjba vonulását követően – átvette az osztály irányítását.

„Az, hogy osztályvezető lettem, egybeesett azzal az időszakkal, amikor a jogszabályok megváltoztak, és kötelezően előírták a belső ellenőrzés rendszerének az átalakítását. Cégen belül létre hoztunk akkor egy teljesen új rendszert, bevezetni és gyakorlattá tenni. Sajnos, ez megnövekedett bürokráciával járt együtt, annak ellenére is, hogy mi igyekeztünk ezt minimalisra csökkenteni.”

A belső ellenőrzés ekkor részben függetlenedett a vállalati vezetésétől, a felügyelőbizottság irányító szerepe pedig nőtt.

„A kollégák nehezményezték a még több papírmunkát, azt viszont nem látták, nem tudták, hogy ennél sajnos jóval több is

lehetett volna. Igyekeztünk megértetni azt, hogy a hibafeltárás célja nem a felelősségre vonás, hanem az, hogy a hibákat együtt, közösen kijavítsuk.”

Miklós beszélt arról is, hogy ő és az osztályához került Némethné Rózner Ildikó kívülről érkezve egészen máshogy látták, látják a társaság működését, mint azok, akik már évek óta benne dolgoznak.

„Bennünk nem volt semmiféle megszo-
kás, mi nem elégedtünk meg azzal a mon-
dattal, hogy: így szoktuk. Sajnos jellemző
a társaságra, hogy többen megszokásból
végzik munkájukat. Nem gondolkodnak el
rajta, hogy amit tesznek, jól teszik-e, le-
het-e, kell-e változtatni azért, hogy a vég-
eredmény jobb legyen. A látásmód-változ-
tatást próbáltuk elősegíteni, de ezt elérni a
menedzsment feladata...”

Az itt töltött hat év alatt Miklós legin-
kább a terepi feladatokat szerette: amikor
a kollégákkal konkrét szakmai problémá-
kat tudtak megbeszélni, és a megoldá-
sokat megtalálni. A munka bürokratikus
részét szükséges rossznak tartja, kevésbé
szerette...

Kevesen tudják róla, hogy 25 éve dol-
gozik igazságügyi szakértőként. Ez és
a felügyelői múltja, tapasztalatai sokat
segítettek neki az ellenőri munkában is.
Mindegyik tevékenységénél rendkívül fon-
tos, hogy kizárólag a tényekre alapozva
lehet megállapításokat tenni, jegyző-
könyvet rögzíteni, vélelmezni semmit
nem szabad. Mint igazságügyi szakér-
tő tagja az Agrárgazdasági Igazságügyi
Szakértői Testületnek, amelynek tagjait
az igazságügyi miniszter nevezi ki a meg-
felelő tudományos fokozattal és szakmai
gyakorlattal rendelkező szakemberek kö-
zül. A 30–40 fős tanácsadó testület bírói
felkérésre peres ügyekben adhat szakvé-
leményt, illetve korábban készült szakér-
tői véleményeket véleményez. A testü-
letben az agrárium minden szakterületét
képviselek a tagok.

Nyugdíjas éveiben is folytatja a szakér-
tői tevékenységet, mellette aktívan részt
vesz szerkesztőbizottságunk munkájában.
A családi házon kívül – ahol ugye mindig
akad munka – a család hegyi birtokán is
vannak feladatok a gyümölcsfákkal, szőlő-
vel, továbbá Miklós kezel egy részben sa-
ját, 35 hektáros erdőbirtokot is.

„Szeretnék minél több időt tölteni a
családdal, a szüleinkkel és a gyerekekkel,
unokákkal is. Nem hagyom abba az egye-
temista korom óta űzött hobbijt, a vadásza-
tot sem. Az egyetemi évek óta vagyok tagja
a Nagykanizsai Erdőgazdasági Dolgozók
Vadásztársaságának. Legszívesebben Bodor
György barátommal megyek ki, aki szintén
ennél a vadásztársaságnál tag. Leginkább
történelmi visszaemlékezéseket olvasok,
illetve a szakértői munkához kapcsolódó
szakkönyveket.”

Egészséges, boldog nyugdíjas éveket
kívánunk!

Steyer Edina

Sültekben a legjobbak

VADGASZTRONÓMIAI NAGYDÍJ SOPONYÁRÓL

Kiváló eredményt ért el a Zalaerdő szakácsai főzőcsapat az idei jubileumi, 15. alkalommal megrendezett Nemzetközi Vadgasztrónómiai Fesztiválon szeptember első hétvégéjén Soponyán. A bográcsban készült vörösboros-csülkös vaddisznópörkölt mellett a szabad tűzön készült ételek kategóriájában is megmérettették magukat. A tárcsán sült vaddisznószelet erdei gombás raguval és töltött burgonyafánkkal elnevezésű ételkölteményüket a nívós zsűri a legjobbnak ítélte, ezzel a Vadgasztrónómiai Nagydíjat a Zalaerdő szakácsai nyerték. A csapat tagjai: Fűr Tamás, Gál Sándor, Gál Sándorné Judit, Trojkó Péter, Trojkóné Szmodics Adrienn, Szatai Ervin és Szatainé Beke Karolina.

VADRIASZTÓ PRIZMÁKKAL AZ ÉJSZAKAI ÜTKÖZÉSEK MEGELŐZÉSÉÉRT

Optikai vadriasztó prizmákat szerelt fel a Zalaerdő Zrt. a 74. számú főút Nagykanizsa-Palin elkerülő szakaszán. Az erdőgazdaság, mint területileg illetékes vadgazdálkodó, kezdeményezését örömmel támogatta a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság és a Magyar Közút Nonprofit Zrt. Zala Megyei Igazgatósága is. A szélességjelző oszlopokra felhelyezett vadriasztó prizmák a közúton éjszaka közlekedő gépjárművek fényszórójának fényét a haladási irányra merőlegesen tükrözik, bevetítik az út menti területre. Az általuk okozott fényfelvillanások – amely jelenséggel a vad a természetben nem találkozik – megállásra készítetik a jármű elhaladásáig. A fokozott figyelem, a közlekedési szabályok betartása továbbra is kiemelten fontos! Az eredmények kiértékelését követően az erdőgazdaság dönt az eljárás kiterjesztéséről.

„Mindenkivel kitűnő munkakapcsolatot tudtam kialakítani”

Beszélgetésünkkor még dolgozott, a lap megjelenésekor azonban már megkezdte nyugdíjas éveit Turóczy Tiborné Évi, a Letenyei Erdészet gazdasági vezetője. Mesélt a Zalaerdőnél eltöltött évekről.

Másfél éves volt a fia, Tibi, amikor 1985 májusában Évi megkezdte a munkát a társaságnál mint bérelszámoló. Férje, Tibor már itt dolgozott mint gépkocsivezető.

„A Landler Jenő Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskolában (a nagykanizsai Batthyány Lajos Gimnázium jogelődje – a Szerk.) érettségiztem ápolónőként. A Mura ÁFÉSZ-nél kezdtem dolgozni Letenyén mint könyvelő, és akkor döntöttem el, hogy a továbbiakban is ezzel szeretnék foglalkozni. Kis kitérőt tettem a tótszentmártoni varrodában, majd fiam másfél éves korában, 1985 májusában kerültem a Letenyei Erdészethez bérelszámoló munkakörbe. Az,

hogy ide kerültem, elindított egy nagyon jó úton, munka mellett kezdtem magam továbbképezni. Elvégeztem a középfokú TB-ügyintézői, majd 2000-ben a mérlegképes könyvelői tanfolyamokat. Nagy kihívást jelentett, amikor bevezették a gépi bérszámfejtést 1990-ben, ugyanis akkor még sok fizikai dolgozónk volt, és a furnérüzem is a Letenyei Erdészethez tartozott. Ez nagyjából 350–400 fő bérének számfejtését és a vele járó ügyek elvégzését jelentette.”

Később, 1994-ben átkerült pénztárosi és adminisztrátori munkakörbe. Ebben az időszakban az erdőgazdaság lehetőséget adott az ECDL-tanfolyam elvégzésére, amellyel Évi élt is, mivel a számítógép használata nagy segítséget jelentett a levelezésben és a táblázatkezelésben.

Közel 25 itt eltöltött év után, 2010 januárjától kinevezték könyvelőnek, gazdasági vezetőnek.

„Szinte minden folyamatban részt vettem a mintegy 38 év során, csak hogy néhányat említsek: menetlevél-rögzítés, ik-

tatás, készletkezelés, eszköznyilvántartás, számlázás stb. Mindennek köszönhetően teljes rálátással rendelkeztem az erdészetet érintő folyamatokra, néha egy mondatból is tudtam, hogy a kollégáimnak milyen adatra van szükségük. A felmerülő problémákat is igyekeztem mindig megoldani. Éppen ezért mindenkivel, a munkatársaimmal és a vállalkozókkal is kitűnő munkakapcsolatot tudtam kialakítani.”

Évi – munkatársai szerint is – mindig lelkiismeretesen végezte munkáját, táppénzen több mint harminc éve nem volt, egyetlen elszámolás kivételével az összesen részt vett.

Egyik kedves elfoglaltsága az utazás, legyen szó körútról vagy egynaposról.

„Szeretünk utazni, és ezt Tibor fiunkkal is megkedveltettük. Mivel ő nagyon szereti a vadvízi evezést is, és évente többször megy, pár éve rábeszélte, hogy legalább egyszer én is elmenjek vele Szlovéniába – hatalmas élmény volt számomra! Másnap a Boka vízeséshez is túráztunk, ami nagy kihívást jelentett. A járványhelyzet előtt balti körúton voltunk. Jártunk Helsinkiben, hajóval mentünk át Stockholmból Rigába, fantasztikus volt! Szívesen teszünk látogatást Horvátországba is, egészen közel és távolabb egyaránt. Az elmúlt pár évben a vírus miatt keveset utaztunk, de majd bepótoljuk. Addig marad a rejtvényfejtés és olvasás esténtként, mivel az elme pallérozását sosem szabad abbahagyni. Életrajzok, bestsellerek, szépirodalom – ezek érdekelnek igazán. Kedvelem Wilbur Smith-t és Ken Follett-et.”

Évi a hétköznapiakban is aktívan mozog.

„Pár éve életmódot váltottam, mivel a sok ülőmunka megtette hatását. Kezdetnek vettem egy új biciklit, és azzal kezdtem munkába járni tavasztól ősziig. Ez napi húsz kilométert jelent. Hűvösebb időben, és amikor korábban sötétedik, gyalogolok és túrázok, illetve hetente egyszer jógázni is szoktam.”

Van egy hatalmas, ablakokkal zárt terasz a házuk déli oldalán, ami minden évszakban elragadó látványt nyújt a csodálatos növényekkel, amelyek meghálálják a folyamatos gondoskodást: jukka, leanderek, kaktuszok, citromfa – valami mindig virágzik, vagy éppen terem. Velük továbbra is lesz elfoglaltság... És a család kedvence, a kis szeretetgombóc puli, Liza is sok törődést igényel, mellette garantáltan nem fog Évi unatkozni.

Élményekkel teli, boldog és egészséges nyugdíjas éveket kívánunk!

Steyer Edina

Egyik kedvenc kikapcsolódása a túrázás.

Erdei és vízitúrák

Ebben az évben újra meghirdette az Országos Erdészeti Egyesület a Vándortábor Programot. A Dél-Zala elnevezésű útvonalon idén már 16 turnusban fogadtuk a csoportokat, így 350 diák és kísérő pedagógus vehetett részt ezekben a táborokban.

Az iskolák már januárban lefoglalták a helyeket, így a tavaszi előkészítő időszakban ennek megfelelően terveztük a nyári programokat. Az első csoport június 19-én érkezett, majd nyolc héten keresztül heti hét napon át voltak itt a résztvevők.

A tábor első napján egy rövid túrával indítottunk. A bunkertúrával egybekötött erdei iskolai foglalkozás és Öveges József professzor pákai emlékházának megtekintése jó bemelegítés volt a hosszabb szakaszok előtt. A második napon a csoportok több különböző útvonal közül választhattak, így voltak, akik a Vélyemi Ósbükköst, mások Szécsisziget nevezetességeit keresték fel, de akadtak olyanok is, akik mindkét helyszínre elgyalogoltak. A harmadik

napon méhészetlátogatás vagy a rovarok világát bemutató erdei iskolai programot követően ülhetek fel az erdei vasútra a gyerekek. A bázakerettyei termálfürdőben töltött délután egy újabb kis túrával zárult, hiszen gyalog jöttek át a Budafai Arborétumban felállított nomád táborhelyre, ahol a Csömödéri Turistaszálló kényelme után sátrakban töltötték az éjszakát. A negyedik napon délelőtt az arborétum bejárása mellett a fogadóépületben berendezett kiállítást is megnéztük, mielőtt a csoportok továbbindultak a *Murai Rafting Vízitú-*

ra Egyesület által szervezett programokra. A táborozók először Letenyétől Molnáriig, onnan másnap Órtilosig eveztek, majd utolsó napjukon bejárták a Mura mellett kiépített tanösvényt, és Murakeresztúron kipróbálták a fazekaskodást is.

A tavalyi évhez hasonlóan sok érdekes élménnyel zártuk a táborokat, a résztvevőktől kapott visszajelzések alapján pedig hasonló módon tervezhetjük a következő nyarak programját.

Molnárné Vitális Anikó
erdei iskolai vezető

Radnóti Miklós:

SZEPTEMBER

*Ó hány szeptembert értem eddig ésszel!
a fák alatt sok csilla, barna ékszer:
vadgesztenyék. Mind Afrikát idézik,
a perzselőt! a hűs esők előtt.
Felhőn vet ágyat már az alkonyat
s a fáradt fákra fátylas fény eső.
Kibomló konttyal jó az édes ősz.*

1940. július 15.

„Igyekeztem maradandót alkotni”

Az amúgy inkább a háttérben figyelő, a beszélgetéssel kiváló Vida Gézával sok mindenről szót ejtünk a Felsőerdő-kerületben, tölgyek, bükkök ölelésében, egy vérbükkal a hátam mögött. A Nagykanizsai Erdészet kerületvezető erdésze felesége kutyájával érkezett, a mindig nyugodt Fügével. A növényvédelmi szaktechnikus oklevéllel is rendelkező kolléga mesélt az iskolás évekről, a katonaságról és a korábbi állásairól is.

Mai napig megtalálható könyvgyűjteményében az a két kötet, amelyeket nyolcéves korában kapott, és ezek hatására akkor úgy döntött, hogy vadász, vadór lesz. Szederjei Ákos Szarvas, illetve Szederjei Studinka Lászlóval közösen jegyzett kötete, a Nyúl, fogoly fácán nagy hatást gyakoroltak az akkor kisiskolás Géza életére.

„Rengeteget olvastam már gyerekkoromban, és ebből a két könyvből sokat lehetett tanulni. Ám végül mégsem a hivatásos vadász pályát választottam. Ezt egy cseppet sem bánom, mert igyekeztem maradandót alkotni a szakmámban. Amikor látom azokat az erdőrészeket, amelyek a kezem nyomán nőnek fel, az nagyon jó érzés.” – mondja kissé elgondolkodva. Hozzáteszi: szerinte igazán jó erdész az, aki vadász is, mert mindenre van rálátása – hiszen az erdőgazdálkodásnak része a vadgazdálkodás.

De térjünk rá arra, hogyan is kezdődött minden... Géza Nagykanizsán látott napvilágot 1957 szeptemberében, és négyéves koráig a Teleki utcán laktak – a városrész azóta teljesen más képet mutat. Édesanyja a kórházban, édesapja a gépgyárban dolgozott, ahol a család fő visszautasíthatatlan ajánlatot kapott, miszerint legyen a gyár alsóbélatelepi üdülőjének gondnoka. Így a család a Balaton mellé költözött, Géza Balatonfenyvesen kezdte iskolai tanulmányait.

„A középiskolát és a technikusképzőt már Sopronban végeztem. Négy év után tettem szakirányú érettségit: erdőgazdálkodásból, erdőművelésből és fahasználatból, illetve egy választott tárgyból, ami az esetemben a biológia volt, mert azt nagyon szerettem. Szerencsésnek mondhatom magam, mivel a Nagyberek szélén laktunk, és a gyakorlatomat az akkori Balaton-Nagyberek Állami Gazdaságnál, illetve a SEFAG Segesdi Erdészeténél végezhettem, majd a tanulmányaim befejezése után itt kezdtem dolgozni mint műszaki gyakornok. Közben két évig szolgáltam a határőrség nagyatádi kiképzőbázisán, ami úgy érzem, emberileg

meghatározó élményeket és tapasztalatokat adott.” – idézi fel a kezdeteket.

A Zalaerdő előtt dolgozott a SEFAG-nál beosztott, majd kerületvezető erdészként, valamint egy somogyi vadásztársaságnál mint hivatásos vadász, illetve a Buzsáki Mgtsz teljes erdészeti vonalát vitte egyedül négy évig.

„Hasznomra vált a tsz-nél eltöltött időszak. Senki más nem értett a szakmához, így szabad kezet kaptam. Óriási kihívás volt, de ki lehetett bontakozni, és nem utolsósorban szakmailag fejlődni. Létrehoztam fakitermelő brigádot, készítettem ültetőgépet és kukoricakultivátorból csemeteápolót, számos erdőt telepítettem... Például Lengyeltőtől Óreglak felé indulva az egyik domboldalba feketedió került. Lóháton jártam, volt hintóm is. Szép időszak volt, annak ellenére, hogy négy évig egy fikarcnyi fizetésemelést sem kaptam, mert folyamatosan vitatkoztam az elnökkel az erdész látásmódom miatt.” – eleveníti fel a régmúltat.

Szeretett volna visszakerülni az állami szférába, ezért több helyre pályázott, így került a Zalaerdő Zrt. jogelődjéhez, a ZEFAG-hoz, ahol 1984. november 1-jén kinevezték

Zsigárd kerület élére, s egyben megkapta a homokkomáromi szolgálati lakást. Átszervezések miatt került mostani kerületébe, Felsőerdőre 1996-ban.

„Városi erdő volt, zöme cser, kevés bükk és tölgy. A cser helyett tölgyet próbálunk felhozni szerkezetátalakítással. Jelenleg a kerület közel 730 hektár.”

Büszke arra, hogy különféle fafajok tartózkodnak a kerületben. A melegedőház mellett például láthatunk egy vérbükköt, odébb törökmogyorót és egy tulipánfát. Tovább haladva vadgesztenyék állnak sorban, végül a kerületet. Számos vadgyümölcs is található erre, például madárberkenye, vadcsereznye, fehér eper, ami hasznára válik a vadnak.

Jellemző probléma – mint majdnem mindenütt – a szemetelés, de itt nehezíti az, hogy két hegyi pincesor között húzódik a kerület, a Cserfő-hegy és Förhénchegy között – délről az M7-es autópálya határolja, északon pedig az újudvari tv-toronyig terjed. A fakitermelő brigádok tagjai és a művelők is jól tudják már, hogy nem veszi jó néven, ha szemetet talál utánuk... Mint mondta, nemrég helyeztek ki kamerákat, és tetten értek már elkövetőket is... Az erdészet részéről a szemeteszedés egyébként

bevett gyakorlat, évente többször sor kerül rá. Nagyobb bajnak tartja azonban, hogy szerinte tíz év múlva nem lesz, aki elvégezze az erdőn az ápolásokat, az ültetéseket, a gyérítéseket, a kerítések építését és a hosszútávú munkát.

Lapzárta idején Géza már megkezdte nyugdíjas éveit, természetesen arról is megkérdeztem, mit tervez majd arra az időszakra, amikor nem a munka tölti ki a mindennapjait.

„Több időm jut egyik kedvenc időtöltésemre, az olvasásra, valamint a vadászatra. Feleséggel, Gabival egy miniarborétumot hoztunk létre a házunk körül, ami szintén ad bőven elfoglaltságot. Amíg erőm engedi, és igénylik a kollégák, számíthatnak a segítségemre. Unatkozni biztosan nem fogok!”

Vida Géza felesége kutyájával, Fügével.

Steyer Edina

FOTÓ: POLSTER GABRIELLA

Nyitott szemmel fuss az erdőben!

A nyári táborokon kívül egyéb programnak is helyet adott az obornaki Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola ebben az idényben. Az Országos Erdészeti Egyesület (OEE) ötlete nyomán olyan családi program valósult meg, ahol minden generáció jól érezhette magát.

A „Sportolj tudatosan az erdőben!” program „Fedezd fel hazánk távoli erdőit!” eseménysorozatának nyári állomásán közösségi futással, túrával és számháborúval várta a családokat az OEE Erdei Sportok Szakosztály, a Kanizsai Futóklub és a Zalaerdő Zrt.

„A programsorozat alapvető célja, hogy az erdei sportolókat, legfőképpen a futósportok szerelmeseit kicsit közelebb hozzuk magához az erdőhöz, az erdészekhez, az erdőgazdálkodáshoz. Létrehoztunk egy pályázati rendszert, amelynek egyik eleme a „Fedezd fel hazánk távoli erdőit!” című programsorozat, ahol évszokról évszakra az ország különböző pontjain található erdészeti erdei iskolákba látogatunk el, és a helyi kollégákkal családi napot szervezünk. Többféle távon vezetett futás, erdei iskolai foglalkozások és túra szerepelnek a repertoárban. Ahogy az eddigi helyszíneken, Obornakon is igyekeztünk rávezetni az érdeklődőket az erdőgazdálkodás fontosságára, próbáltuk az ismeretanyagukat egyfajta szemléletformálás mellett tágitani például olyan kérdésekben, hogy mit csinálnak az erdészek, miért van szükség a fakitermelésekre, milyen problémákkal találkozhatunk utunk során az erdőben vagy mi milyen veszélyt jelenthetünk az erdőnek” – mondta Kovács Ferenc, az Erdei Sportok Szakosztály elnöke.

Steyer Edina

FOTÓ: VIDA DÁNIEL

Idén hat turnusban, két helyszínen közel száz gyereket látott vendégül a Zalaerdő Zrt. a nyári táborok során. Mind Obornakon, mind Szentpéterföldén számos játékkal, erdei iskolai foglalkozással, kirándulással vártuk a táborozókat, amik hatására – reményeink szerint – maradandó élménnyel gazdagodtak.

FOTÓ: VIDA DÁNIEL

Kilométerek bűvöletében

Nem új keletű hobbi, azonban Gazsi Richárd informatikai csoportvezető idén kezdte el ismét. Tinédzserkorában számos túrán, csehországi túrában vett részt, és a természet szeretetének is mély gyökerei vannak az életében.

„Az egész egy magyarszerdahelyi gyógynövényismereti túrával kezdődött tavasszal, ott találkoztam a Dél-zalai Kékvirág túracsoporttal, és az őket lelkesen összefogó vezetőjükkel, Lőrincz Sándorral. Ez a program éppen egy lazább kirándulás volt a szerdahelyi hegyháton, bemutatókkal, gyógynövénygyűjtéssel, kóstolóval, de valahogy mégis megérintett ismét a túrázás szele.

Sanyi elküldte nekem a Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra (RPDDK) szakaszát érintő idei túrák időpontjait e-mailben, és azonnal bejelentkeztem az összesre.”

Beszélgetésünkkor a hat szervezett programból már ötöt teljesített Richárd, azonban lapzártánkkor már a hatodikon is biztosan túl van, ez a Nemesvid–Mesztegnyő szakasz – ahogy ő mondta, a maga 100 méteres szintemelkedésével. Hiszen ahogy a zalai szakaszon elindulunk Zalalövőtől, egészen Zalakarosig dombra fel, dombról lefelé vezet az út, és a Zalai-dombság minden szépségével, varázslatosságával találkozhatunk. Zalakarostól Nemesvidig azonban aszfalton kell menni, nagyjából 18 kilométeren keresztül, aztán a belső-somogyi homokvidéken folytatódik a túra.

„Ezt a 18 kilométert ketten jártuk, vagyis

„aszfaltoztuk” végig az egyik túratársammal, Judittal, a kánikulai hőségben. Persze nem ez volt az egyetlen, de ilyenkor tanácsos reggel 6-kor nyakunkba venni a távot, úgy kellemesebb az idő. Számos túrát végigjártam nem csak a csapattal, az RPDDK-n és egyéb teljesítménytúrákat is.”

Azt is megtudtam, milyen felszereléssel érdemes útnak indulni. A legtöbb sportnál, hobbinál sokan azt gondolják, egy mindennapi öltözet, egy hátizsák a kínaiból meg egy másfél literes víz a sarki boltból bőven elég. Nem igazán...

„Idén a harmadik cipőmet koptatom, és elmondhatom, mennyire fontos megtalálni az igazán jó és kényelmes túracipőt, hogy elkerüljük a komolyabb sérüléseket, úgy, mint körömlévalás, bőrkeményedés... Ha elindulsz reggel egy túrára, mindenre fel kell készülnöd. Nyáron a 40 fokban UV-szűrős póló, fejfedő, túrarövidnadrág – ezek sokkal kényelmesebbek és több védel-

„Zalában számomra a legszebb rész Kistolmács és Palin között található – annak ellenére, hogy a Szuloki-tónak már csak nyomait látni, és a forrás éppen csak csordogál. A táj maga egy csoda! Közel van ide Borsfa, átvezet a falun a Kék túra, éppen a nagyszülői ház előtt. A gyerekkorom nagy részét itt töltöttem a nagymamánál, így sokat jártunk erre gyalog, biciklivel. Valójában – annak ellenére, hogy a mama háza előtt is felfestették a Kék jelét – akkor nem tudatosult bennem, hogy ez egy túraútvonal. Felnőtt fejjel, túrázóként egész más jelentéssel bír, és éppen a gyerekkorom miatt lelkiileg ez volt a legnehezebb szakasz számomra – de nem rossz értelemben!”

met adnak, mint egy sima póló és nadrág. Esőruha mindig van nálunk, sebtapasz, cse-rezokni és felső, rovarriasztó... Ha normális minőséget szeretnél, akkor bizony ezekre költened kell.”

Előkerült a kulacskérdés is. Mivel én inkább csak ősztől tavaszig túrázom, elvagyok fél liter vízzel és fél liter teával, esetleg az út elején iszunk egy szerencsehozó pálinkát a többiekkel. Kánikulában azonban egészen más a helyzet, ahogy Richárd is mondja.

„Nem kulacs, kulacsok! Három 750 millilitereset viszek magammal teljesen megtöltve. Habár a túrázókat több applikáció is segíti, hogy a túraútvonalakon hol találhatunk forrásokat, nyilvános ivókutakat, sajnos, a jelenlegi aszályos helyzetben ezek nem mindig működnek, és a falusi boltok, kocsmák is legtöbbször zárva vannak, mint nyitva. Így fel kell előre készülni! A víz mellett izotóniás italt is mindig viszek magammal. Ez arra jó, hogy az izzadással gyorsabban távozó ásványi anyagokat mielőbb pótolod, és legyen energiád végigmenni az

Richárd egy vasi túrán a Szombathelyi Parkerdőben, szintén a Kéken.

FOTÓ: LŐRINCZ SÁNDOR

A Dél-zalai Kék Virág túracsapattal.

útvonalon. No és persze, éhezni sem jó, kell az energia, így ennyival is mindig kerül a hátizsákba.”

Kétségkívül ez egy olyan hobbi, ami lehet, hogy anyagilag ráfordítást igényel, azonban kivételes élményekben részesít minket, amelyeket nehezen lehet feledni...

„Számomra felettes élményt jelent. Egyrészt felébredt bennem a gyűjtőszellem, hiszen bizonyos szakaszokért – a pecsételéses módszerrel – kítűzött és oklevelet is kapunk, másrészt egyszerűen feltölt, lelki- leg teljesen kikapcsol. Amikor túrázol, nem gondolkodsz a hétköznapi dolgaidon, feladataidon, és ez nagyszerű!”

Legutóbb a Rádiháza–Nagykanizsa távért kapott Richárd kítűzött, ezt most 60 kilométerért, de idén már bőven 200 kilométer felett jár. Erre az évre – két egymást követő hétvégén – tervez még két nagyobb kihívást. Az egyik a „70 óra alatt 70 km a Kéktúrán”, ami bruttó hetven órát jelent, tehát benne van a pihe- nődő is.

„Ez lesz az idei év csúcspontja, és azt gondolom, hogy életem legnagyobb kihívása, legkülönlegesebb túraélménye is egyben. Ezt a túrát a Dél-zalai Kékvirág túracsapattal együtt járjuk le.”

A másik a Kéktúrázás Napja október-

ben, ahol a túracsapat a tervek szerint 16 kilométert fog teljesíteni.

„Ezek részei az RPDDK-nak, amit mindenképpen szeretnék teljesíteni. Márciusban még úgy gondoltam, hogy öt év alatt, mert ez az átlag, azonban most úgy érzem, hogy három év alatt sikerülni fog. Ez összesen 541,3 kilométer. A Kéken való túrázásra azonban nem úgy kell gondolni, hogy végigrongyolunk rajta! Olyan helyekre visz, ahonnan lecsatlakozási lehetőségek vannak kilátókhoz, tavakhoz, forrásokhoz... Számos gyönyörű természeti és épített csodát láthatunk közben! Ezt meg kell Élni!”

Steyer Edina

RAJZPÁLYÁZAT

A Zalaerdő Zrt. rajz- és művészeti pályázatot hirdetett „Évszakok a természetben” címmel két korosztály: általános iskolás felső tagozatosok, illetve középiskolások számára.

Mi a fontos számokra a természetben? Milyen ajándékokkal halmoz el bennünket, embereket évszakonként? Milyen izgalmas állatok és növények élnek a magyarországi erdőkben? Mit teszel azért, hogy óvjad, megvéded a környezetet? Milyen helyünk van nekünk, embereknek a természetben? – Engedd szabadjára a képzeletedet és a kreativitásodat, és válaszold meg ezeket a kérdéseket a képzőművészetten keresztül!

Pályázati feltételek

Méret: A4-es fekvő kép.

Technika: szabadon választott (például: színes ceruza, vízfesték, pasztellkréta, zsírkréta, vegyes technika, újrahasonított anyagok, termékek, ruhaanyagok stb.).

Beküldési határidő: 2022. október 31. hétfőig.

Beküldési cím: Zalaerdő Zrt., 8800 Nagykanizsa, Múzeum tér 6. Pályázni lehet egyénileg és oktatási intézményen keresztül is. Az alkotások eredeti példányát zárt borítékban kérjük leadni a fenti címre személyesen (hétfőtől csütörtökig 7.30–16.30 között, pénteken 13.30-ig) vagy postai úton. Az elektronikus formában leadott, vagy az A4 mérettől eltérő alkotásokat nem áll módunkban elfogadni.

A rajzok hátulján nyomtatott betűkkel, olvashatóan kérjük feltüntetni a pályázó nevét, születési idejét, iskoláját, osztályát; törvényes képviselő e-mail-címét és telefonos elérhetőségét.

Zsűri elnöke: Stamler Lajos Zala György-díjas művésztanár, a további zsűritagokat a Zalaerdő Zrt. munkatársai közül választjuk ki később.

Díjazás

Mindkét korcsoportban 1–3. helyezett, a különdíjas kiválasztását hivatalos Facebook-oldalunk követőire bizzuk!

Eredményhirdetés és díjkiosztó: 2022 októberében.

A beérkezett alkotásokból kiállítást rendezünk. A pályázó, ill. törvényes képviselője a jelentkezéssel hozzájárul, hogy a pályázatokat a Zalaerdő Zrt. kiadványaiban felhasználja.

További információ kérhető: kozjolet@zalaerdo.hu

LÉPÉSEKET SÜRGETNEK A SZAKEMBEREK

Szaporodásuknak velejárója a növe

Az eurázsiai hód (Castor fiber), amely Európa legnagyobb testű rágcsálója, egykor egész földrészünk folyó menti ligeterdeit benépesítette. A bundájáért és táplálékul szolgáló húsáért folytatott mértéktelen vadászata, valamint élőhelyeinek megfigyeltetése miatt Európa legnagyobb részéről kipusztult ez a különleges rágcsáló. Magyarországon 1854-ben figyelték meg utolsó példányait, ezt követően a faj több mint 140 évre eltűnt hazánk faunájából.

Hód-visszatelepítési programot 1996-ban Európa egyik legnagyobb ártéri erdőségében, a Duna-Dráva Nemzeti Parkhoz tartozó Gemencen indította el a WWF Magyarország azzal a céllal, hogy Európa legnagyobb testű rágcsálója ismét gazdagítsa hazánk élővilágát. Később újabb területek következtek: 2000-ben és 2002-ben a Hanságba, 2001 és 2006 között a Tiszára, 2007-ben a Dráva magyarországi szakaszára telepítettek összesen 234 egyed. A belepített hódok Bajorországból érkeztek.

Időközben a spontán bevándorlás is zajlott, a Szigetközben, a Rába mentén és a Murán is felbukkantak a határ túloldaláról származó hódcsaládok. Becslések szerint számuk mára már meghaladja a tízezret. (E cikk mindkét szerzője 2010-ben együtt levezett Kerkaszentkirálytól Barcsig a Murán és a Dráván, és már akkor nem volt olyan szakasz, ahol a part menti növényzetet ne észleltük volna a hódok jelenlétét.)

Mivel védett faj, és természetes ellensége nincs, ezért további elszaporodása

várható, és ezzel párhuzamosan nő a kártétele is.

A Letenyei Erdészetnél először 2016-ban a Válicka partján lévő Páka 51 A erdőrezletben észleltük a károsítását egy éppen befejezett kocsányostölgy-erdősítésben. Ez abban mutatkozott meg, hogy a nyolc éves csemetéket töben elrágta és behordta a vízbe. Ez azért is volt meglepő, mert még működött a villanypásztor az erdősítés körül, és a ténykedése során ahhoz mindenképpen hozzá kellett érnie. Az alsó földeléhez az átkötésével sikerült „megrázó élményt” szereznünk a hódoknak, és megszűnt a probléma.

Az utóbbi időben több helyen észleltük a hód megjelenését és károsítását. A Mura partján kívül már kisebb vízfolyásokon is megtelepedett, de a Kistolmácsi-víztározó mellett is döntött ki füzeteket és égereket. Az egyes fák kidöntésén vagy kiszáritásán kívül erdősítésekben is okozott komoly

Itt jár ki a hód, és itt húzza be a fát a vízbe.

Sárból és fából készült háztető a hódvár felett (Szilágyi-tó).

Érvő kártétel

problémákat. A Szentadorjáni-patak mellett a Csörnyeföld 20 B és C befejezett erdőfelújításokban mintegy 0,1 hektáron rágtak ki tölgycsemetét, közvetlenül a Mura partján, a Letenye 11 A erdősítésben az elültetett fűzsuhanok mintegy harmadát hordták el. Ez utóbbi köré villanypástort húztunk ki, de a terület a hullámtérben van, és az áradó folyó az egész rendszert elviheti, vagy időszakonként működésképtelenné teheti. Itt továbbra is várható kártétele.

A Bánokszentgyörgyi Erdészetről is minden nagyobb folyó- és állóvízben jelen van a hód. A Szentpéterföldi-tó nyugati partján álló nagyobb fák kidöntésével nemcsak erdészeti károkat okoz, hanem a falu áramellátását is rendszeresen leállítja a villanyvezeték elszakításával. Várfulde térségében a Szilágyi-tavaknál a déli tó gátjába ásott üreget egy hódcsalád. Az üregrendszer tetejét a mellette lévő Bánokszentgyörgy 11 B erdő-részlet fiatalosából kirágott bükk- és gertyánsuhanokkal burkolták be. A vízből máig állandó váltókon közelítik meg az erdősítést, kirágnak és ledöntik a fácskákat, lerágnak a kérgüket, a lombzatot leválasztják, és ott hagyják. A kérgezett suhanokat behúzzák a vízbe, és odaúsztatják a beépítés helyére. Ott sárral tapasztva építik tovább a várat, a sárba még egy sörösdoboz is belekerült a kellő szilárdság eléréséhez. Az elmúlt években – külön hatósági engedéllyel – élvezhető csapadékkal sikerült eltávolítani néhány állatot a kényesebb területekről, de ez csak időleges megoldás, mert a kiváló élőhelyeket rögtön újra birtokba veszik más családok.

Érdekes, hogy korábban úgy tartotta a tudomány, hogy az eurázsiai hód nem épít gátat és várat, de ennek rendszeresen látjuk a cáfolatát, például a Töröszneki-patakon és a Válickán. Bucsuta térségében több mint másfél méter szintkülönbséget értek el hódjaink egy olyan gát megépítésével, amelynek a koronáján a szarvasok rendszeresen járnak át a Válicka egyik partjáról a másikra.

Haraszthy László ökológus – aki egyébként a WWF színeiben aktívan részt vett a legelső betelepítésben – szerint a megoldás az lenne, ha egy évre felfüggesztenék a hód védett státuszát, és engedélyeznék, hogy a vadász hasznosítsa is a zsákmányát – enélkül aligha járna ki bárki is hódot lőni. Ahogy fogalmazott: „ezek nagyra nőtt patkányok”, ha pedig a szaporodásukat is figyelembe vesszük, a mostani enyhén aggasztó hódhelyzet a jövőben még rosszabb lesz, ha az állam nem engedi meg ritkításukat.

Gyergyák Lajos
erdészeti igazgató
Vaski László
erdészeti igazgató-helyettes,
erdőművelési ágazatvezető

Hód által körberágott, ezért kiszáradt idős tölgy.

ÖREGLAKI VADFELDOLGOZÓ KFT.: A HAZAI FELDOLGOZÓK KÖZÖTT EGYEDÜ

Feldolgozói kapacitásuk másfél

Az Öreglakai Vadfeldolgozó Kft. üzemé immár negyven éve épült, 1989. január 1-jéig – amikor is kft.-vé alakult – a Balaton-nagyberek Állami Gazdaság működtette. Azóta többszöri felújításon, bővítésen esett át. A tulajdonosi kör is több alkalommal változott, de 2011 óta hat állami erdőgazdaság – köztük a jelenleg legtöbb lőtt vadat beszállító Zalaerdő Zrt. – gyakorolja a tulajdonosi jogokat. A cég történetéről, a jelenlegi sarokpontokról és a tervekről Buzánszky Láng Mónikával, a kft. ügyvezetőjével beszélgettünk.

„A megalakulás óta jelentősen megváltozott a termékstruktúra is – kezdte az ügyvezető, aki egyébként huszonhét éve dolgozik az üzemben, kezdetben könyvelő, majd főkönyvelő munkakörben, a társaság vezetését pedig tizenegy éve vette át a korábbi, nyugdíjba vonuló ügyvezetőtől. – A kezdeti időszakban a nagyrészt szőrös vad mellett a nagydarabolt termékek értékesítése volt jellemző. Vevőink ebben az időszakban elsősorban még a nyugat-európai feldolgozóüzemek voltak, akik a nagydarabolt, csontos termékeket a vevői igényeknek megfelelően átdolgozták. Később a hangsúly áttolódott a csont nélküli, kisebb kiszerelésű termékek felé, így a külföldi feldolgozók helyett már az importőr-kereskedők beszállítói lehettünk, akik termékeinket öreglakai csomagolásban értékesítették tovább a nagykereskedőknek. Az ilyen igények kiszolgálásához folyamatosan fejleszteni kellett a technológián-

kat, új vágásmódokat kellett elsajátítanunk és új csomagolási módszereket kellett alkalmaznunk.”

Az Öreglakai Vadfeldolgozó Kft. mindig nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a feldolgozóüzem korszerűsítése, műszaki állapota lépést tartson a különböző jogszabályi és uniós elvárásokkal.

„Hűtőrendszerünk teljes rekonstrukciója a 2001–2002-es években történt meg, így az elavult ammóniás hűtőrendszer helyett környezetbarát hűtőközeggel feltöltött hűtőrendszerekkel rendelkezünk. Raktárkezelő szoftverünk biztosítja a termékek dobozonként egyedi vonalkód-azonosítóval történő ellátását, amely az áru nyomon követhetőségét teszi lehetővé a világ bármelyik pontján. Két új tehergépjárművet vásároltunk az elmúlt években az alapanyag-beszállítá-

sok biztonságosabbá tételének érdekében. Termékeinket új, modern fémdetektoron bocsájtjuk át, amely az esetleges fémlövedék-maradványok kiszűrésével a minőséget javítja. A gyors és minőségi csomagolás érdekében tavaly automata csomagológépet vásároltunk. Az elmúlt évek beruházásai mind-mind a termelési tevékenység korszerűsítése és a hatékonyabb működés érdekében történtek, köztük a 2018-ban átadott 415 négyzetméteres hűtőcsarnok” – szögezte le Buzánszky Láng Mónika.

Számottevő kereskedelmi változást a 2005. év hozott, amikor az importőröket kikerülve a vadfeldolgozó eljutott a nagy- és kiskereskedőkhöz.

„Az ellátási láncban történő ilyen mélységű jelenlét nagy erőfeszítést igényel az üzemtől mind munkaszervezés, mind fuvarszervezés terén. A kereskedőknek történő értékesítés feltétele a kis kiszerelésű, munkai igényesen hártózott, szeletelt, kockázott termékek előállítására és a vevői igényeket minden téren kielégítő csomagolás” – sorolta az ügyvezető.

Fontos előrelépést jelentett a társaság számára, hogy a kötelező HACCP-rendszer működtetése mellett a cég a magyarországi vadfeldolgozók közül egyetlen üzem-

LIKÉNT RENDELKEZNEK FSSC 22000-ES MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSI RENDSZERREL szerezésére nőtt az elmúlt években

ként rendelkezik FSSC 22000-es minőségbiztosítási rendszerrel, ami belépést enged Európa kiskereskedelmi láncába is. A svájci piacra – amely az őztermékek egyik legfontosabb felvevője – először 2006-ban szállítottak.

Az idénytől függően 46–70 fős átlaglétszámmal Öreglak térségében a legnagyobb foglalkoztatónak számít az üzem.

„Dolgozónk a környékbeli falvak lakói, és a téli vadászati csúcsideőszak jól kiegészíti a Balaton közelségének nyári munkaerőigényét, így a szakácsok, hentesek, betanított munkások szinte a teljes évet munkával tudják tölteni. Munkaidőkeretben dolgozunk, szezonban 10 órás munkarenddel és 70 fős létszámmal maximum 11–13 tonna vadat tudunk feldolgozni egy nap. Az alapanyag mennyiségének vadászati időnyen belül is tapasztalható hullámzása komoly

anyag-felvásárlásunk 60–65 százalékát biztosítja, a fennmaradó részt vadásztársaságoktól és más állami erdőgazdaságoktól szerezjük be. A Dunántúli régióban 55–60 vadásztársasággal állunk kapcsolatban, és négy felvásárlóhelyet tartunk fenn az Alföldön, amely hetven társaságot jelent. Három állami erdőgazdaság szállít még nekünk a tulajdonosi körön kívül: a Gemenc Zrt., a KEFAG Zrt. és Mecsekerdő Zrt.”

Annak ellenére, hogy értékesítésüket az uniós szállítások határozzák meg, nagy

mellett friss vadhúst is. A jövőt és a tervek emlegetve az ügyvezető többször használta a „túlélés” szót. Tette mindezt azért, mert az évek során mindig akadt valamiféle kihívás, ami pluszfeladatokat, többszörös erőfeszítéseket igényelt a cégtől. Az elmúlt néhány évben a koronavírus-járvány nehezítette – nem csak – az Öreglaki Vadfeldolgozó életét, sarkunkban az afrikai sertéspestis és az energiaválság...

„Nagyon jó, összeszokott csapattal dol-

TULAJDONOSI KÖR:

- SEFAG Zrt. (32,76%),
- Zalaerdő Zrt. (19,53%),
- Bakonyerdő Zrt. (18,49%),
- KAEG Zrt. (10,25%),
- Szombathelyi Erdészeti Zrt. (9,21%).

FELVÁSÁRLÁSI ADATOK:

- 2015 évben: 1573 tonna,
- 2016 évben: 1630 tonna,
- 2017 évben: 1855 tonna,
- 2018 évben: 1838 tonna,
- 2019 évben: 2019 tonna,
- 2020 évben: 1865 tonna,
- 2021 évben: 2057 tonna.

EXPORT:

- 40% – Németország,
- 30% – Olaszország,
- 10% – Belgium,
- 8% – Ausztria,
- 5% – Svájc,
- 2% – Dánia,
- 2% – Hollandia,
- 3% – egyéb.

nehézséget jelent a létszámgazdálkodás terén.”

Az ügyvezető kiemelte, hogy feldolgozási kapacitásuk az elmúlt években 1200 tonnáról 1800–2000 tonnára nőtt egy évben. Ezt kisebb beruházásokkal és a munkafolyamatok átszervezésével érték el.

„Eddigi legnagyobb mennyiségű feldolgozásunk a tavalyi évben volt, összesen 2057 tonna. A tulajdonosi kör az alap-

hangsúlyt fektetnek termékeik magyarországi fogyasztókhöz történő eljuttatására is. Telephelyi értékesítésük mellett kiszolgálják belföldi nagykereskedőket, valamint néhány elegáns budapesti vendéglőnek, köztük Michelin-csillagos éttermeknek is szállítanak. Az Öreglaki Vadfeldolgozó Kft. a magyar feldolgozók közül talán egyedüliként szállít a kereskedelemnek és a vendéglátásnak fagyasztott

gozunk együtt. Jó pár kollégám szintén több évtizede erősíti a kollektívát, és úgy gondolom, mindenki megteszi a tőle telhetőt, hogy az üzem fennmaradjon, és elérjük a kitűzött célokat!” – fogalmazott az ügyvezető, aki hozzátette: a tulajdonosi joggyakorlók, a felügyelőbizottsági tagokkal és a taggyűléssel is kifogástalan kapcsolatot ápolnak.

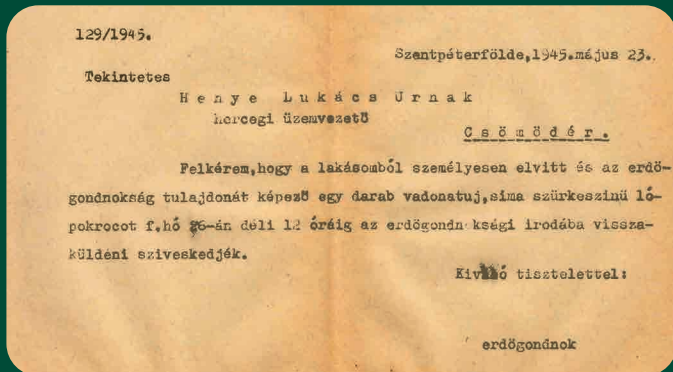
Steyer Edina

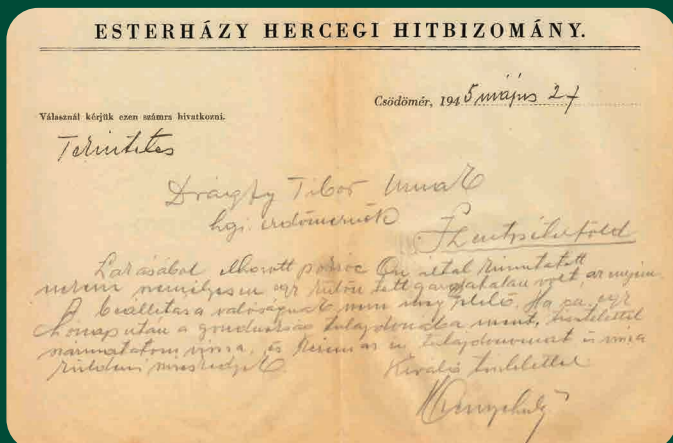
Szerkesztőbizottság: dr. Baráth László, Bodor György, Ernszt Tamás, Gyergyák Lajos, Illés György, Kreiner Roland, Lukács István, dr. Páll Miklós, Pintér Csaba, Steyer Edina, Varga Attila, Vaski László • Felelős szerkesztő: Kreiner Roland (term. ig.) • Kiadja: ZALAE RDŐ Zrt. • Felelős kiadó: Rosta Gyula vezérigazgató – Nyomdai előkészítés: Zalai T-Ma Kiadó Kft. • Nyomtatás: Ziegler-nyomda Kft. • Készült: 420 példányban

A lópokróc-ügy

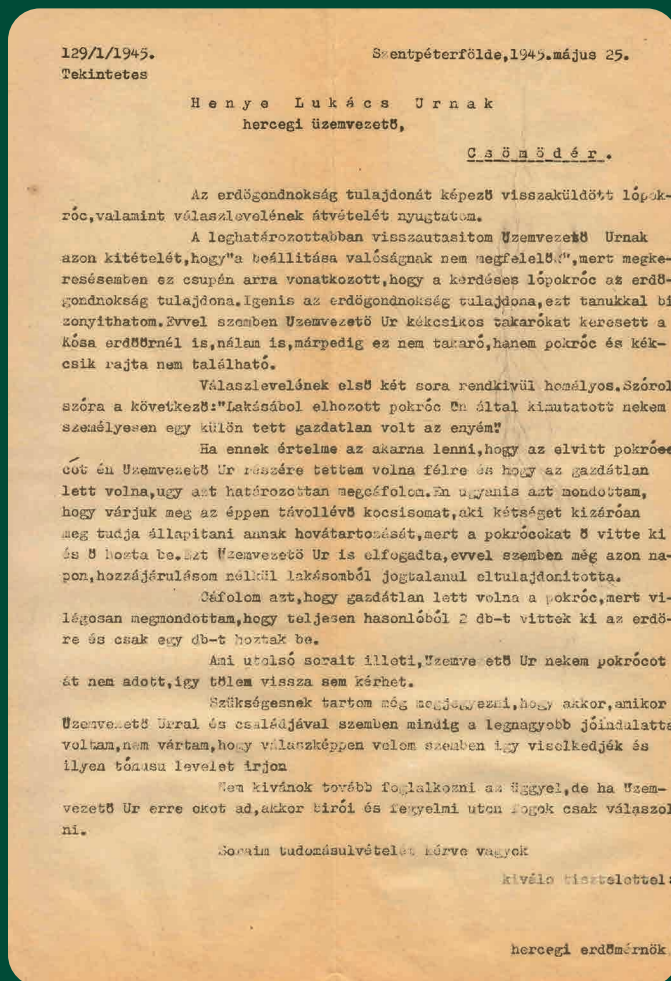
A háború 1945 májusában már véget ért, de a mindennapi életben még érezte hatását. Ekkor történt, hogy az Esterházy Hercegi Hitbizomány Szentpéterföldei Erdőgazdálkodási Igazgatóságának erdőgazdónoka, Drágyfó Tibor, hivatalos levélben kereste meg kollégáját, tekintetes Henye Lukács urat, a csömödéri hercegi üzem vezetőjét:

Henye Lukács egy kézzel írott levélben postafordultával válaszolt, amelyben vitatta a lópokróc elvitelét.

Drágyfó Tibor nem hagyta annyiban:

Hogy miként zárult a vita, azt sajnos nem tudjuk. Az emberi kapcsolatokban súrlódások voltak, vannak és sajnos lesznek is. A stílus változik.

Dr. Páll Miklós
ny. ellenőrzési osztályvezető

Tervezett programjaink

SZEPTEMBER, OKTÓBER

- **Gombaismereti túrák** a Zalakaros és a Lenti környéki erdőkben, a gombamegjelölés függvényében

SZEPTEMBER

- **Szarvasbögés-hallgató járat** a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

SZEPTEMBER-OKTÓBER

- **Őszi séta:** Erdei séták óvodásoknak és iskolásoknak előzetes bejelentkezés alapján a Nyitnikék (Obornak) és a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskola (Csömödér) szervezésében

OKTÓBER 3-9.

- **Erdők hete:** túravezetések, szakmai előadások, erdei iskolai foglalkozások

OKTÓBER 8.

- **Állatok világnapja:** előzetes regisztrációhoz kötött, a felelős állattartással kapcsolatos program a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskolában

OKTÓBER 14.

- **Trófeakiállítás,** Szentpéterföld

NOVEMBER

- **A sokszínű erdő:** programok óvodásoknak, iskolásoknak előzetes bejelentkezéssel a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola szervezésében

OKTÓBER 22.

- **Őszköszöntő járat** a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

ŐSZI ISKOLAI SZÜNETHETI IDEJÉN

- **Őszi utazás** a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

NOVEMBER 4-6.; 11-13.

- **Márton-napi járat** a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Nyitnikék: Kuczko Anita (+36-30/294-4385, kuczko.anita@zalaerdo.hu)

Zakatoló: Molnár Vítális Anikó (+36-30/933-8851, vitalis.aniko@zalaerdo.hu)

Erdei vasút: Kaliba Mihály (+36-30/474-2146, erdeivasut@zalaerdo.hu)

Gombaismereti túrák: Gál Sándor (Zalakaros, +36-30/474-2130); Stefanich Péter (Lenti, +36-30/464-4558)

Trófeaszemle: vadaszat@zalaerdo.hu